YENİ AFACAN

HAFTALIK ★ RESİMLİ ★ ÇOCUK ★ MECMUASI ★★★

No. 16

15 Krs.

Her daldan bir yaprak

FAYDALI HAYVANLAR

Meşhur bir lâtin şairi olan Virjil: "Arılar, sız kendiniz içın çalışmazsınız,, diye bundan yuz yıllarca önce yazıyordu. Bir çok hayvanların çalışmaıarını, dıdın melerini veyahut kuvvetlerini insan faydalı bir hale koymayı bilmiştir. Fakat Kunduzun A. merikada köprü ve şosalarda kullanıldığını biliyor musunuz?

Bundan otuz yıl önce bir orman mühendisi Koloradoda 100 hektarlık bir araziyi kaplayan 30 santim derinliğinde, yani 12.000 Hektarlık bir araziyi sulayabilecek bir seri göller keşfetmiştir. Iş bu kadarla da kalmamış bu göllerin 8 kilometre uzunluğunda barajlara rastlamıştır.

Hangi mühendisler ve hangi işçiler bu muazzam işe girişmişler ve başarmışlardı?

Kunduzlar! Dişlerile ve ağaç kökleri ile yaptıkları bu işi insan eli binlerce iş saatinde meydana getirebilir ve en aşağı barajlar hariç, sadece göller 10 bin dolara malolurdu.

Amerikalılar mağrur değiller dir. Ne kadar küçük olursa olsun bir hayvandan faydalanmanın doğru bi rşey olacağını düşünerek derhal barajlara ihtiyaç duyulan bölgelere binlerce kunduz gönderdiler. Bu hayvanlar hiç ses çıkarmadan, hatta Amerikadaki işçiler gibi grev yapmadan, yalnız zevk için çalışırlar. Bölgeleri sulamak için barajları bozulduğu zaman da hiç bir fiyat farkı istemeden derhal 24 saat içinde tamir ederler. Yalnız, kunduzlara yaptırılan binlerce barajın sıva işi için dislerile kemirdikleri ağaç kökleri yüzünden Amerikan ormanları tehlikeye düştüğü zaman bu çalışkan hayvanlara çimento ile çalışmağı öğretmek gerekmiyecek mi?

BÜYÜK TÜRK KAHRAMANLARI

Yıldırım Bayezit

4 üncü Osmanlı padişahıdır. Babası 1 inci Murattır. Yıldırım lâkabını, muharebelerdeki cabuk hareketlerinden dolayı almıştır. Babası 1 inci Murat, Kosava muharebesinde ölünce padişah oldu. Yaptığı kötü işlerden biri, kardeşi Yakup Çelebiyi öldürmesidir. Yıldırım, hükümdar olduktan sonra Sırbistan istilâsını tamamladı. İstanbulu bir kaç kere kuşattı.

Anadolu sahilinde Güzelhisarı yaptırdı. Anadolu Beylerini yenerek, Anadolunun birliğini sağladı. Niğbolu'da Papanın yardımiyle Macar Kralı Sigismundun komutanı altında Fransız, Alman, Çek ve daha bir çok Hristiyan milletlerden mürekkep bir Haçlı ordusunu yendi.

Fakat son olarak yaptığı Ankara savaşında Timura yenildi. Timurun esiriyken, esarete dayanamadığı için intihar ettiği rivayet edilir.

TARİHÇİ

YENİ AFACAN

İDAREHANE
Ankara caddesi NO: 87
Basıldığı yer:
VAKIT YURDU

Haftada bir Pazartesi günleri çıkar.

ABONE ŞARTLARI
Seneliği 52 nusha 800 Kr.
Altı aylığı 400 Kr
Üç aylığı 200 Kr.

SAYI 16

KURUŞ 15

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden: M. KIZILTAN Teknik Sekreteri: Selâmi MÜNİR

Tayyare ve yırtıcı kuşlar

Son zamanlarda binlerce metre irtifaa kadar yükselebilen tayyareciler, havada bulundukları esnada kuşların uçuşlarını ciddî surette tetkik edip yere indikleri zaman gördüklerine dair mufassal raporlar yazıyorlar.

Tayyarecilerin verdikleri bu malumat zooloji mütehassıslarını pek ziyade alâkadar ediyor. Bu sayede çok geçmeden kuşların adetlerine, uçuşlarının süratine, bilhassa kışın sıcak memleketlere çekilen bazı kuşların insanı hayrette bırakacak kadar uzun bu hicret seferleri esnasında kaç metre irtifaa kadar yükselebildiklerine dair pek meraklı malûmat elde edileceği muhakkaktır. Ilim adamlarının şimdiye kadar tahkikine imkân bulamadıkları bu hususatı bize öğretebilecek yalnız tayyarecilerdir. Çünkü sadece başını havaya kaldırıp bakmak suretile yapılan üstün körü müşahedelerle bu karanlık noktaları aydınlatmak mümkün değildir.

Esasen tayyareciler uçuşları esnasında gördükleri meraklı şeyleri, tesadüf ettikleri vakaları hatıra halinde zaptetmiş olsalar âlimler gök yüzünde pek zengin bir araştırma sahası açılmış olacaktır.

Meselâ bir İngiliz tayyarecisinin sisli bir havada yüksekçe bir dağ silsilesini aşarken tesadüf ettiği garip hadise pek merak edilecek bir şeydir. Tayyareci bu esnada gayet büyük bir kuşa benzeyen kanatlı bir hayalin birdenbire karşısına çıkarak tayyarenin üzerine saldırdığını görmüş.. Kuşun makine ile olan çarpışması o kadar şiddetli olmuş ki pervanenin sakatlandığını gören tayyareci alta hafif bir meyil verip derhal yere inmeğe mecbur olmuş.

Asıl garibi tayyarecinin yere indikten sonra bu korkunç kuş hakkında açık hiç malumat verememeyişidir. Çarpışmadan sonra kuşun nasıl bir akibete uğradığı meçhul kalmıştır. Kuştan ziyade bir deve benzeyen bu müthiş mahlûkun, yüksek dağ tepelerinde yaşayan ve kendi rakipleri olan tayyarelere karşı şiddetli bir kin güden büyük kartallardan biri olması muhtemeldir.

Avrupa üzerinde tek satıhlı bir tayyare ile uzun bir uçuş yapan diğer bir tayyareci, yüksek bir dağ silsilesi üzerinden geçerken kocaman bir kartalın birdenbire yüksekten üzerine doğru indiğini ve korkunç gözlerini tayyareye dikerek baş döndürücü bir süratle tayyarenin etrafında dolaştığını ifade etmektedir.

Tek satıhlı tayyarenin şekil itibarile uçan bir kuşa pek ziyade benzediğini bilirsiniz. Kartalın tayyareyi, bulutlarda kendine meydan okuyan yeni ve müthiş bir rakip zannetmiş olması akla pek yakındır.

Kartal tayyarenin etrafında böyle bir müddet dolaşmış, alete mümkün olduğu kadar yaklaşarak sanki bu kanatlı ve gürültücü düşmanın en can alacak noktası neresi olduğunu anlamağa çalışmıştır.

İşte tam bu esnada tayyarecinin başı ile yaptığı bazı hareketler kuşun nazarı dikkatini celbetmiş ve kartal o andan itibaren tayyareci ile mücadeleye hazırlanmıştır. Kuşun vaziyeti tayyareciyi pek ziyade korkutmuş. Tayyareye arız olacak ufak bir sakatlık neticesinde binlerce metre yükseklikte ıssız dağ başlarına düşeceğini gözünün önüne getiren tayyareci bu esnada yanında bir tabancası bulunduğunu hatırlamış. Tabancasını çekerek üst üste bir kaç el ateş etmiş.

Kurşunlar hedefe isabet etmemekle beraber tabancadan çıkan gürültü ve alev kartalı çok korkutmuş; kuş bunun üzerine bu üstün düşmanla baş edemiyeceğine anlayarak tayyareden ayrılıp gitmiş.

İNSAN KEMİĞİ TİCARETİ

1904 senesinde Sibiryada bulunan Mukden nehri civarında Rus - Japon orduları arasında büyük bir muharebe olmuş ve Rusların hezimeti ile neticelenen bu harpte Ruslar 20.000 öl üvermişlerdi. O zaman bu ölüler alelâcele muharebe meydanına gömülmüştü. Mukden civarında oturan bazı ihtikârcı Çin tacirleri aradan yirmi sene gibi uzun bir zaman geçtiği halde bu vakayı unutmamışlar ve toprakla hafif surette örtülü duran bu yirmi bin iskeletten istifade etmeni nkolayını bulmuşlar. Çinli tacirler bu kemiklerden hayvan kömürü denilen ve bilhassa şeker imalinde istimal edilen bir nevi kömür istihsal ederek pek çok para kazanıyorlarmış. İnsan kemiklerinin bu suretle istimalini Mukdende intişar eden iki Japon gazetesi gayri insanî bir hareket gibi telâkki etmişler ve Çinlilerin bu hareketinden acı acı şikâyet edip hükûmetin dikkat nazarını çekmişlerdir.

ÇANAKKALE ZAFERİ

Yazan :
Selâmi Münir YURDATAP

1914 yılındayız:

Karlı bir kış gününün sabahı idi. Ortalık yağan karlardan bembeyaz bir örtüye burunmuştu. Çanakkale boğazına on iki düşman savaş gemisi yaklaşmıştı.

Uzaktan yaptığı şiddetli bir bombardımanla taarruza başlamıştı. Aradan çok geçmeden kahraman Türk istihkâmlarının topçularından karşılık gördü.

Sekiz saat devam eden bu müthiş bombardıman bir kaç tabyayı yıkmaktan başka bir fayda vermedi.

Bunun üzerine düşman sıkı bombardımana ara verdi. Beş gün sessiz geçmişti. Altıncı gün, düşman gemileri, Çanakkale boğazının kıyılarını sayısız mermilerle hırpalamaya başladı.

Fakat düşman gördüğü kuvvetli mukavemet ve boğazın önünde bulunan mayın tarlaları ilerlemesine engel oldu.

Düşman gemileri, bir kaç gün torpil temizlemekle ve hücum hazırlığı yapmakla vakit geçirmişlerdi.

Nihayet gene soğuk ve yağışlı bir günün sabahında on bir zırhlı, beş torpido, ağır ağır ilerliyorlardı. Kıyıdaki istihkâmlara baskın şeklinde hücum devam ediyor ve karşılığını görüyordu.

Kahraman Türk topçuları pek fazla sokulan gemileri ateş yağmuruna tutmuşlar onları bir hayli ziyana uğratmışlardı.

Çok tehlikeli bir yerinden sakatlanan düşman torpidolarından birisi battı, arkasından Fransızların meşhur bir zırhlısı (Bove) denizin dibini boyladı.

Arkasından iki zırhlı daha denizin dibini boyladı. Ayni zamanda üç zırhlı da ehemmiyetli zararlara uğramışlardı.

Yedi saat süren bu korkunç deniz savaşında, düşman çok büyük zayıata uğramıştı. Onlar bir kaç gemi feda etmekle boğazı geçeceğini umuyorlardı. Halbuki karşısında dinmiyen, yılmıyan bir Türk ateşi ve eşsiz bir mukavemet görünce geri çekilmek mecburiyetinde kaldı.

Bu büyük zafer Çanakkale kahramanları Mehmetçikleri coşturmuş, heyecanını arttırmıştı.

Çanakkale boğazını geçmeğe muvaffak olamayan düşman, karaya asker çıkarmaya karar verdi.

Bir bahar günü, ortalık ağarırken Bolayır civarında kuvvetli bir düşman filosunun nakliye gemileri görünmeğe başladı. Bu filo, tepeleri, Anadolu yakasını, Kumkale'yi şiddetli topçu ateşi altında tutmuştu.

Nakliye gemileri de bu sırada evvelâ Seddülbahir ve Arıburnuna, daha sonra da Kumkaleye asker çıkarıyordu.

Güneş ufukta yükselirken güneyde askerlerimizle karaya ayak basmaya muvaffak olan düşman kuvvetleri arasında şiddetli bir piyade savaşı başlamıştı. Bu kanlı muharebede Türk süngüsü birlerce düşmanı yere sermişti.

Bu savaş tam otuz saat kadar sürmüştü. Bir karış toprağın zaptı veya müdafaası için yüzlerce asker doğuşuyordu.

Karaya bin kişilik bir kuvvet çıkarabilen düşman tepeyi tırmanmaya çalışıyordu. Bir bölük Türk askeri de, adım adım muharebe ederek sırtın sarp, kayalık kısımlarına çekilmişti.

Dokuzuncu fırka kumandanlığından düşmanın çıkartma yaptığını anlayan 1 9uncu fırka kumandanı Mustafa Kemal bey (Atatürk) hemen her mesuliyeti üzerine alarak bütün fırkasile Arıburnu istikametine süratle harekete geçti. Conk bayırı denilen yerde düşmanın yan gerisine taarruz ederek sağ ve sol tarafları nı çekilmeye mecbur ettiler.

Yirmi binden fazla kuvveti olan düşmanın maneviyatî kırılmıştı. Bununla beraber bir kolordu karaya çıkmış olduğu için onu denize dökmek mümkün olmadıysa da, sahile iyice sıkıştırılmıştı. Bir adım ileriye atamıyordu. Düşman kumandanı ise bulunduğu tehlikeli durumu sezmiş olmalı ki olduğu yerde müdafaaya karar vermişti.

Bundan sonra çarpışmalar ve şiddetli muharebeler başlamıştı.

★

Bu kanlı savaşların devam ettikleri bir gündü. Henüz düşmanın çıkartma yapmadığı bir kıyının ilerisinde, halkı içerilere göç etmiş bir kaç hanelik bir köy vardı.

O köydeki evlerinde, bir takım kıymetli eşyalarını unutan Hatice adında dul ve yaşlı bir kadın, komşularının ve akrabalarının itirazlarına rağmen terk ettikleri köylerine dönüp eşyalarını almaya karar verdi.

Yanına henüz on dört yaşlarında bulunan oğlu Tosunu alarak yola çıktı.

Bir iki saatlik bir yol yürüdükten sonra denize bakan bir tepede mola verdiler. Köylerinin bulunduğu taraftan top ve silâh seslerinin geldiğini işiten küçük Tosun heyecanlanmıştı. Dağarcığından yemek çıkarmaya çalışan annesine dönerek:

— Düşman bizim köyü ateşe tutuyor galiba?

Diye sordu.

— Kadın, birdenbire ayağa kalktı, yanmakta olan köyüne bakarak içini çekti:

— Evet evlâdım, ateş oraya da sirayet etti. Daha evvel köyü terk ettiğimiz iyi oldu.

Dedi ve gözünü yanan köyünden ayırmadan ilâve etti:

— Çekmeceyi ne diye unuttum. İster misin o da telef olsun.

Tosun başını esefle salladı:

— Tabiî anneciğim, evimiz yandı ise, o da onunla beraber yanmıştır.

Kadın oğlunun sırtını okşayarak:

— Evlâdım! dedi. O küçük çekmeceyi ben evde bırakmadım. Harp ateşi bizim tarafa sıçrayınca onu tarlamızın yanındaki erik ağacının altına gömdüm.

Tosun sevindi:

— O halde ona birşey olmamıştır. Gömülü bir şeye ateş nereden gelecek.

Kadın başını salladı:

— Öyle, lâkin ya o tarafa bomba düşerse.

Tosun; içinden doğan bir hisle:

— İnşallah düşman da yarın öbür gün buradan defolup gittikleri zaman koyduğumuz yerde buluruz.

Dedi ve biraz düşündükten sonra ilâve etti:

— Anneciğim, o çekmecede

kıymetli şeyler olduğunu söylüyorsun, altın, para mı var?

Kadın, sesini alçaltarak cevap verdi:

— Paradan daha kıymetli, Sina cephesinde şehit düşen babanın harp madalyaları ve kıymetli bir tabancası ile cepheden gönderdiği mektuplar ve bir kaç aile hatırası.

Tosunun gözleri yaşla doldu. Birdenbire annesinin ellerine sarıldı:

— Sevgili anneciğim. Sana kaç defa söylemek istiyorum, bana müsaade vermezsin diye susuyorum. Fakat artık sabredemeyorum. Anne, ben babamın intikamını almak istiyorum. Şu ileride savaşan askerlerimize katılacağım. Evvelâ yanan köyümüze uğrayıp o gömdüğün çekmeceyi alacağım, içinden tabancayı alıp üst tarafını sana vereceğim.

Kadın, oğlunun bu sözlerinden çok mütehassis oldu. Şefkatle onu bağrına basarak:

— Evlâdım! dedi. Sen daha çocuksun, büyüyüp asker olunca o zaman cepheye gider, düşmandan babanın öcünü alırsın.

Tosun ayak diredi:

— Hayır, hayır anneciğim... Bundan daha iyi fırsat olamaz. Ben çocuk değilim, kocaman bir delikanlıyım. Elim silah tutar. Ben gideceğim. Sen beni burada bekle. O çekmeceyi alıp geleyim. Beraber Eceabada gideriz. Seni orada bıraktıktan sonra, ben cepheye yollanırım. Allah, aşkına benim bu dileğimi kırma..

Kadın; oğlunun bu candan isteğini kırmadı. Bilhassa o anda kesilen top sesleri biraz korku ve heyecanını yatıştırmıştı:

— Haydi oğlum, git, yalnız dikkatli ol, görünecek yerlerden yürüme. Gece yarısına kadar seni bekleyeceğim. O zamana kadar gidip gelirsin.

Tosun sevinmişti. Annesinin boynuna sarılıp öptükten sonra, köylerine doğru yollandı.

Bu zeki ve casur çocuk yolda giderken talim ve terbiye görmüş bir er gibi gayet ihtiyatlı idi. Bazan da yerlere sürünürcesine yürüyordu.

On dakikalık yolu tam iki saatte kateden Tosun, köye geldiği zaman orası bir yangın yeri haline geldiğini gördü.

Annesinin tarif ettiği yeri güçlükle bulabildi. Tam toprağı eşelemeğe başlayacağı sırada kulağına sert bir ses geldi:

— Sen kimsin, orada işin ne?

Yeres çömelmiş olan Tosun ayağa kalktı. Kendisine doğru silâhını çevirmiş olan Mehmetçiğe bakarak heyecanlı bir sesle:

— Ben bu köyün halkındanım, annem, buradan göç ederken bizim tarlada gömdüğü bir emanetini almayı unutmuştu. Onu getirmek için beni gönderdi.

Mehmetçik, bunu işitince çocuğun yanına yaklaştı. Bulutların arasından sıyrılan mehtabın ışığı altında yüzüne dikkatli dikkatli baktı. Bu Türk çocuğunun yalan söylemediğine ve kötü bir maksat taşımadığına kani oldu:

— Peki, yavrum, dedi. Yalnız cabuk ol. Cünkü burası tehlikeli bir yer oldu. Düşman gemileri burasını sık sık bombardıman ediyorlar.

Tosun memnun oldu. Hemen toprağı eşelemeğe başladı. Cok gecmeden çekmeceyi buldu. Dünyanın en büyük definesini kesfetmiş gibi sevindi. Onu koltuğunun altına sıkıştırarak Mehmetçiğe:

— Tesekkür ederim asker amca.. Allahaısmarladık.

Mehmetcik gülümsedi:

— Güle güle evladım.

Tosun, oradan uzaklastı. Geldiği yollardan tehlikesizce annesinin yanına döndü. Oğlunun cekmece ile döndüğünü gören kadının gözleri sevinçle parladı. Sırtını okşayarak:

— Oğlum! dedi. Simdi senin her işi başarabileceğine aklım yattı.

Tosun:

— Haydi anne. sabah olmadan buradan uzaklaşalım. Eceabadın yolunu tutalım. Vakit gecirmeğe gelmez.

Diyerek. annesile beraber konuşa konuşa yola koyuldular.

★

Çanakkalede harp gene bütün şiddetile devam ediyordu.

Karanlık bir geceydi. Henüz düşmanın yaklaşmaya cesaret edemediği Saros körfezinin sakin bir yerinde, elinde tabancası olduğu halde ağır adımlarla sahili dolaşan bir çocuğun yanına genç bir subay yaklaştı. Elini omuzuna koyarak:

— Tosun! Dedi. Daha henüz bir şey görünmedi mi?

Bir aydanberi gönüllü olarak orduda hizmet eden Tosun cevap verdi:

— Hayır komutanım. Ben tetikte duruyorum. Öyle bir şey olduğu takdirde emriniz üzerine size haber vereceğim.

Genç subay, yurduna hizmet etmek için biricik annesini Eceabadda bırakıp gelen bu cesur çocuğa olan hayranlığını gizlemiyerek:

— Varol Tosun! dedi. Ödevini iyi yapacağından eminim.

Tosun; amirinin bu iltifatından memnun oldu. Ödevine bakmaya başladı.

Bu gece deniz çok sakindi. Sahili okşayan hafif dalgacıkların sesinden başka bir şey işitilmiyordu.

Aradan bir saat geçmişti. Tosun biraz uzaktan suya batıp çıkan bir kürek sesi işitti.

Sesin geldiği tarafa kulak kabarttı. Yanılmadığını anladı. Evet küçük bir kayık sahile gizlice yanaşmak ümidiyle geliyordu.

Tosun, hemen bir kayanın arkasına yatarak sahili kollamaya başladı. Çok geçmeden içinde iki kişi bulunan bir kayık kıyıya yanaştı. İçindekiler, korkusuzca sahile çıktılar. Birisi kıyafetinden bir deniz eri olduğu anlaşılıyordu. Ötekisi ise tıpkı yaşlı bir Türk köylüsü gibi giyinmişti.

Tosun, amirinin kendisine bu hususta lâzım gelen malûmatı verdiği için bu takma beyaz sakallı, sahte köylünün bir düşman casusundan başka bir kimse olmadığını anlamıştı.

Kayıktan inen düşmanlar bir iki dakika bir şeyler konustuktan sonra, deniz eri kıyafetlisi arkadaşının elini sıkarak, sahile döneceği sırada, birdenbire ensesine soğuk bir tabancanın namlusunun dayandığını hissedince ellerini havaya kaldırmaktan baska care bulamadı.

İhtiyar köylü kıyafetli casus da, niye uğadıklarını şaşırdı. Bir şeyler söyleyip kendilerini tevkif eden Tosunu knadırmak istedi. Fakat genç çocuğun birdenbire havaya bir el silâh atmasile etraflarını saran Mehmetçikler buna meydan vermedi.

Düşman deniz eri, bir ara anî bir hareketle tabancasını çekip onu saran askerlerin kordonunu yararak sahilde bıraktığı kayığa gitmeğe muvaffak oldu ise de

(Devamı 9 uncu sayfada)

BİRAZDA GÜLELİM

COĞRAFYA DERSİNDE

Öğretmen: — (Parmağıyla kuzey kutupları göstererek): Çocuklar, buraları çok soğuk mıntıkalardır.

O sırada, arkada oturan Yılmaz, hemen sordu:

— Parmağınız üşüdü mü, öğretmenim?

ARMUT !

Öğretmen: — Çocuklar, tabiî elmayı seversiniz. Bunun en yakın arkadaşı hangi meyvadır?

Ali: — Armut öğretmenim!

DÖRT GÖRÜRMÜŞ!

Şaşının birine sormuşlar:

— Sizler, yanınızda öten bir horozu çift görürmüşsünüz, öyle mi?

Şaşı, o anda yanında öten bir horozu göstererek:

— Eğer öyle olsaydı, şu yanımda ötüşen iki horozu dört görürdüm, demiş.

İDAM KARARI

İdam kararı verilen bir mahkûma:

— Son arzun nedir? diye sormuşlar.

Mahkûm:

— Son arzum; beni serbest bırakmanızdır, demiş.

UYURKEN...

Oğul: — Baba, bana bir davul alsana...

Baba: — Hayır, çünkü eğer davul alırsam, ben çalışırken ha bire çalar, beni rahatsız edersin.

Oğul: — Hayır, baba. Siz onun için hiç merak etmeyin. Ben siz çalışırken çalmam, uyurken çalarım.

Nejdet Özçetin

BALIK ETİ

Doktor:

— Size her gün balık eti yemenizi tavsiye ediyorum.

— Ben her gün balık etini bulsaydım, zaten hasta olup ta size gelmezdim.

Ünal Tolunay

Ava giden avlanır...

Hasan, köyünün en namlı avcılarındandı. Avcılık ona sanki sülâlesinden kalma bitmez bir miras gibi idi. Boş vakitlerinde oturur, erittiği kurşunu ince, uzun kalıplarından çıkarır, ufak ufak doğradıktan sonra, saçma yapar, av malzemesi hazırlardı.

Av mevsimi kışındı. Kar, bütün her yeri kapattığı zaman, avları yakalamak çok kolay olurdu. Aç kalan hayvanlar, yiyecek temin etmek için yerlerinden çıkarlar, karların üzerinde iz bırakırlardı. İzleri gören avcılar da bunları takip ederek, hayvanı gizlendiği yerde bulurlardı.

* * *

Yazın sıcak günleri geçmiş, her tarafta lâpa lâpa kar yağmağa başlamıştı. Delice esen rüzgâr, âdeta tipiye çevirmişti. Artık av mevsimi başlamıştı.

Hasan, gocuğunun yakalarını indirdi. Sonra kocaman lâstik çizmelerini yere vurarak karlarını temizledi. Buğulanmış camı elinin tersi ile sildi; içeri baktı. Öndeki tahta masada iki kişi başbaşa vermiş konuşuyorlardı. Bunlar da köyün değerli avcılarından Hüseyin ve Recepti.

Hasan, masalarına doğru yürüdü, selâm verdi.

— Selâmün aleyküm, ağalar.

İkisi birden doğruldular:

— Aleyküm selâm ağa, gel bakalım, şöyle otur.

Ellerini hohladı, sonra ovuşturmağa başladı; devam etti:

— Av zamanı geldi artık.. Yolculuk ne zaman?

Hüseyin, yüzünü buruşturarak cevap verdi:

— Hele şu tipi dinsin de, ondan sonrası kolay..

Recep, Hüseyinin sözünü yarıda kesti:

— Tipi dinsin, biz Hüseyinle gidiyoruz. İstersen sen de gel.

Hasanın fersiz gözleri, bilinmiyen bir ışıkla parladı. Yüzünde bir sevinç tebessümü belirdi. Arkadaşlarına:

— Zaten benim de istediğim o idi.. Bir arkadaş bulmak..

— Şimdi biz torbalarımızı, silâhımızı, malzememizi hazırlayalım da, tipi diner dinmez yola çıkarız.

* * *

Üç günden beri devam eden tipi durmuş, kar insanın beline kadar yükselmişti.

Üç arkadaş yola çıktılar. Köyleri, ormanın hemen yanıbaşında idi. Üçü de karların üzerindeki izlere çok dikkat ederek yürüyorlardı.

Ormana girmelerine az bir mesafe kalmıştı ki, Hüseyin bir denbire bağırdı:

— Bakın !

Üçünün de dikkatli nazarları, Hüseyinin parmağıyla işaret ettiği yere çevrilmişti. Karların üzerinde iri ayı izleri vardı. Recep mırıldandı:

— Hem de kocaman bir ayı.

Üçü birden ayı izlerinin peşi sıra yürümeğe başladılar.

Epeyce yürümüşlerdi ki, birden izler kaybolmuştu. Hasan:

— Bakın, dedi. Bakın, bir mağara!

Arkasını Recep getirdi:

— Ayının ini olsa gerek..

Her üçü de mağaranın önünde pusu kurdular. Burada bekliyecekler, ayı çıkınca vuracaklardı. Fakat iş, hiç de zannettikleri gibi olmadı. Biraz sonra arkalarında bir homurtu işittiler. Ayı yuvasına başka yoldan dönmüştü.

Kaçmaya da fırsat bulamamışlardı. Hasan silâhını doğrulttu, ateşledi. Ayı yaralanmıştı. Hüseyinle Recep yakınlarındaki bir ağaca tırmandılar. Yalnız Hasan ayı ile mücadele ediyordu. Tüfeğini tekrar ateşledi, fakat bu sefer ateş almadı.

Yaralı ayı, tüfeği kaptığı gibi iki parça etmişti. Bu sefer Hasanın üzerine atılmıştı. Hasanla altalta üstüste boğuşuyorlardı. Bunu fırsat bilen Hüseyinle Recep, derhal aşağı indiler; tüfeklerini ateşlediler. Fakat ıslanmış olduğundan ateş almadı. Derhal ikisi birden kaçmağa başladılar.

* * *

Köye geldikleri zaman, köylüler etrafını çevirmiş, lurmadon soruyorlardı. Recep, etrafında toplananlara kısaca anlatmağa başladı:

— Yolda ayı izlerine rastladık ve takip ettik. İnin önünde pusu kurduk. Fakat ayı arkamızdan geldi. Hüseyinle ben ağaca tırmandık. Hasan ateş etti, fakat yaraladı. İkinci kurşun ateş almamıştı. Ayı ile boğuşmaya başladı. Biz ağaçtan indik, ateş ettik. Tüfeklerimiz ıslanmış, ateş almadı. Derhal kaçtık.

* * *

Ertesi gün, bütün köylüler, Hasanı aramağa çıktılar. Tam hâdisenin cereyan ettiği yere gelince, hepsinin gördüğü manzara müthişti:

Kırılmış bir tüfek, diğer tarafta bırakılmış iki tüfek, torbalar ve nihayet parçalanmış, yarısı yok bir insan cesedi.. Beyaz karlar üzerinde kırmızı kan lekeleri, ayının izleri ile karma karışık olmuş, sonsuzluğa doğru gidiyordu.

Herkes mesele üzerinde fikir yürütüyordu:

— Vah, vah.. Çok yazık oldu.

— İşte olacak.. Çok gençti.

— Ömrü bu kadarmış..

— Yaşıyacağı vakit saat bitti.

* * *

Hasan, sülâlesinden yadigâr kalan miras için ölmüştü. Avcı idi, usta bir avcı idi. Fakat heyhat! Ne çare ki, bazan ava giden avlanır..

Hikmet Erol Erdinç

AFACAN'IN OKUL POSTASI

ŞEHZADEBAŞI I VE II. İLKOKULU

Şehzadebaşı Samisinin yanında ufacık bir binada, çift tedrisatlı Şehzadebaşı İlkokulu bulunmaktadır. Başöğretmen Emine Çınar, ayni zamanda 2. sınıfın öğretmenliğini de yapmaktadır. Şehzadebaşı İlkokulunda 3 sınıf mevcuttur. Sabah 8 den 12 ye kadar ikinci okul tedris görmektedir.

İki okulun öğretmenlerinin toplamı 6 dır. Okul, ayni zamanda 4 kadar odadan ibaret olduğundan, ihtiyacı karşılamamaktadır. Okulda 135 er talebeden 270 talebe var. Okulun talebeleri için sınıflarından başka yalnız bir kubbe altları var ki, bahçe olmağa bile yetmiyor. Bunun için, okulun müsamere kolu bulunmamaktadır.

Okul-Aile Birliği mevcuttur. 25 talebeye göğüslük ve ayakkabı temin etmektedir. Okurlara öğretmenleri, Afacan mecmuası için resim çekeceğimizi söyleyince, bütün öğretmene karşı saygı ve çekingenliklerine rağmen, suratlarını neş'e kapladı. Hepsi uslu uslu sıraya girdiler.

Resim çektikten sonra, esmer, minnacık bir erkek talebeye sordum. Pırıl pırıl zekâ parlayan gözleriyle bana bakarak cevap verdi.

— Adın ne?

— Halûk!

— Kaçıncı sınıfa gidiyorsun, derslerinden hangisini çok seviyorsun?

— İkinci sınıftayım. Okuma ile aritmetiği..

— Bildiğin şiir var mı?

— Bayrakla Kedi'yi biliyorum.

— Mecmua okur musun?

— Dergi ile Afacan'ı okuyorum. Afacan çok güzel mecmua hep böyle çıksın.

Rebii Yurdatan

(Bu okula ait resimler net çıkmadığı için koyamadık.)

YENİ AFACANIN ÖZEL SAYILARI

Baştan başa resimli olan bu özel sayılardan şimdiye kadar şunlar çıkmıştır: 1 — Hava Çocuğu, 2 — Kara Atmaca. Her sayı 15 kuruştur.

VEFA LİSESİ OKUL-AİLE BİRLİĞİ

Vefa Lisesi (orta kısım dahil) 1300 den fazla mevcudu bulunan bir okuldur. Bu öğrencinin 235 i fakirdirler.

O. A. Birliğimiz bu talebelere mümkün olduğu kadar yardım etmektedir. Birlik, fakir talebelerin yemeklerini, üst ve başlarını, kitap ve defterlerini elinden geldiği kadar tedarik edi - yor ve tedarik etmeğe çalışmaktadır da..

O. A. Birliğinin, her ayın ilk Çarşamba günü öğleden sonra toplantısı vardır. Bu toplantılarda bazı mühim meseleler görüşülmekte ve öğrenci velisi, çocuğunun durumunu sorup öğrenmektedir.

O. A. Birliğine öğrenciler yardımını esirgememektedirler. Her öğrenci, kendisinin verebileceği parayı O. A. Birliğine memnuniyetle yatırmaktadır.

Fakir talebelerimiz, O.A. Birliğine ve sevgili arkadaşlarına, kendilerine yapılan yardımdan dolayı, Yeni Afacan mecmuası vasıtasiyle teşekkürlerini bildirmekle şeref duyarlar.

Saim Sözer
Vefa Lisesi
Ort. Kıs. 2-D

BEYOĞLU ERKEK LİSESİNİN FUTBOL TAKIMI

Beyoğlu Erkek Lisesi, en çok futbol ile alâkadar olmaktadır. Çünkü Beyoğlu Erkek Lisesinde, muhtelif takımlarda yer alan oyuncular bulunmaktadır. Bu takımın bu sene, eskisi kadar iyi olmamasının sebeplerinden biri şudur:

Geçen sene takımda yer alan oyuncuların bazıları, bu sene 2 senelik olmalarından dolayı takımda yer alamamışlardır. Meselâ, bunların arasında eski takımın değerli kalecisi Mesut da bulunmaktadır.

Fakat bu seneki liseler arası futbol maçlarının kesin neticesi şimdiden belli olamaz; daha önümüzde epeyce zaman bulunmaktadır. Eğer hocaları tarafından biraz daha iyi çalıştırılacak olurlarsa, daha iyi bir netice elde edebilirler.

Beyoğlu Erkek Lisesi, henüz daha 3 maç yapmış bulunuyor. Eğer gayret ederlerse, bu beşincilik derecesinden kurtulabilirler. Takım ile alâkadar olunmadığı takdirde, bu müşkül durumdan kurtulmalarına imkân ve ihtimal yoktur.

Bu seneki takımı belkemiğini Danon, Hasan ve Dursun teşkil etmektedir. Dursun, ayni zaman da takımın kaptanı bulunmaktadır.

Ünal Tolunay

ASKERİ LİSE - PINARSPOR FUTBOL KARŞILAŞMASI

Üstün oynayan Askeri Liseliler, birinci devreyi 3-0; maçı da 5-1 galip bitirdiler.

Tuğrul Dünder
Bursa Erkek Lisesi

DARÜŞŞAFAKA: 3
ANADOLU : 1

Darüşşafaka ile Anadolu Liseleri arasındaki futbol maçı hakem Feridun Kılıç'ın idaresinde Şeref Stadında oynanmıştır.

İlk devre canlı bir oyun tutturan Darüşşafakalılar, santrforları Özcan vasıtasiyle iki gol çıkararak devreyi 2-0 galip bitirmişlerdir.

İkinci devrede açılan Anadolular, bir gol çıkarmışlarsa da, Darüşşafakadan Hayatinin attığı 3 üncü gol neticeyi belli etmiştir. Oyunun bundan sonraki kısımlarında Anadolular açılmışlarsa da, maçın şekli değişmemiş ve neticeye Darüşşafaka 3-1 galip gelmiştir.

Altan Dayıoğlu
Üsküdar

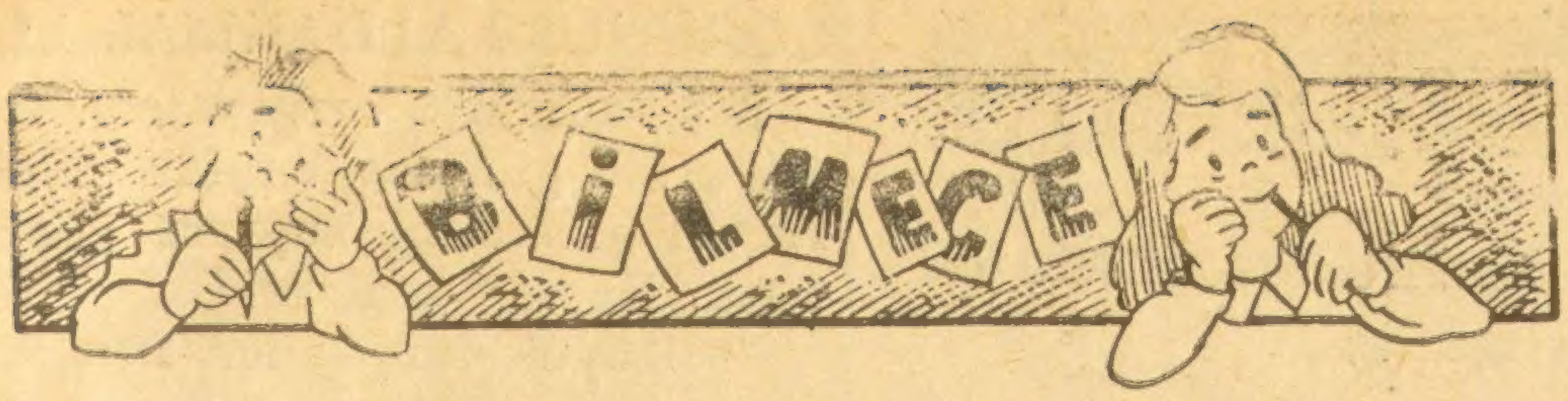

14 ÜNCÜ BİLMECEDE KAZANANLAR:

Birinci: Macit Bozkurt (Taşkasap).

İkinci: Hayri İlyasoğlu (Diyarbakır).

Üçüncü: M. Gürsoy (Kazlıçeşme).

Resim defteri kazananlar:

Güllü Tür, Aksaray Millet caddesi No. 1/2; Mehmet Sedat, Beyoğlu Erkek Lisesi; Tezcan Sağlam, Kazancı yokuşu; Turgut Tiğinbey, Tarlabaşı Turan caddesi No. 5/1; Meral Atlıkan, Beşiktaş Şehit Mehmet çıkmazı No. 3; Ekrem Sezik, Sultanahmet.

10 adet kitap kazananlar:

Hamza Necaip, Ömer Akçı sokak No. 6; Vedat Yardeniz, Fındıklı Mebusan Y. No. 11;' Aysel Koç, Harbiye caddesi; Aylâ Görgü, Yedikule; Hayri Tamay, Gaziler caddesi No. 496 İzmir; Abdullah Kaytaz, Kütahya Lisesi orta kısım 2-B No. 40; Enver Akay, Purtelaş mah. Cihangir; Abdi Keskin, Millet caddesi No. 115; Esat Taşıyıcı, Fındıklı Mebusan caddesi; Zekiye Atacanlı, Ankara Demirtaş mah. No. 38.

Albüm kazananlar:

Suat Akı, Aksaray Valde Camii; Sabri Heper, Boğazkesen caddesi; Hüsamettin Şen, İçerenköy; Zahide Sorular, Ortaköy Şifa sokak; Nezih Bartınlı, Kurtuluş.

Çanakkale Zaferi

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

Tosunun attığı kurşunlarla kayağın içinde yuvarlandı.

Genç subay, Tosunun bu hareketini çok beğendi. Yakalanan casusun ilk sorgusu yapılmak üzere onu çadırına götürmesi için erlere emir verdi ve yanında duran Tosunun elini sıkarak:

— Bu günkü başarının bir mükâfatı olarak sana üç gün izin veriyorum. Git anneni gör, gel.

Dedi. Tosun başını salladı:

— Bu müsaadenize teşekkür ederim. Yalnız ben anneminin yanına göğsümde, rahmetli babamınki gibi bir harp madalyası olmadan gidemem. Çünkü ben ondan ayrılırken ona şöyle demiştim: "Anneciğim, ben savaşa gideceğim ya babam gibi şehit olacağım, yahut göğsümde bir zafer madalyası olarak döneceğim.,,

Bunu işiten genç subayın gözleri yaşardı. Tosunun elini sıktı:

— Var ol Tosun! Sen bu madalyayı çoktan hakettin. Yakında merasimle göğsüne takılacaktır. Ondan sonra ne zaman istersen bana söyle seni anneni görmek için izin veririm.

★

Bir hafta sonra, yaptığı bir çok fedakârlıklar ve başarılara mükâfat olarak kendisine cephe arkadaşları tarafından küçük Çanakkale kahramanı adı verilen Tosunun göğsüne törenle harp madalyası takıldı.

Tosun, ertesi gün amirinden aldığı bir kaç günlük izini annesinin yanında geçirmek üzere Eceabada gitti.

Annesi ve onu tanıyan köylü arkadaşları kendisini bir kahraman gibi karşıladılar.

Tosun göğsündeki madalyayı annesine göstererek:

— İşte anneciğim, verdiğim sözü tuttum.

Dedi ve içinden doğan bir coşkunlukla haykırdı:

— Yaşasın Türk milleti. Kahrolsun toprağımıza göz diken düşmanlar.

SON

MOHİNİ'NİN İSTANBULDA BİR GÜNÜ

Mohini'nin İstanbulda 3 gün kalacağı beni çok sevindirdi. Bu üç gün içinde mutlaka Mohini'yi ziyaret ederim, dedim. Fakat o gün aklım Mohini'de kaldı. Çarşamba günü öğleden sonra Mohini'yi ziyaret edebildim.

Saat 11; file ayrılan pavyonun önündeyim. Bir çok okul talebeleri tabur olmuşlar. Biraz sonra Mohini'yi görmek için, pavyona girecekler. Hepsi küçük talebeler.. Yanlarına yaklaşıyorum. Bir küçüğe soruyorum:

— Mohini'yi görmek için hiç bir heyecan duymuyor musun?.

— Soruyor musun, ağabey? Tabiî, bir an önce görebilmek için can atıyorum.

Saat 12. Talebeler salona doluyor; içerisi epeyce kalabalıklaştı. Bazı kimseler fili göremiyor. Seyircilerden bazıları polise kesme şekeri veriyorlar. O da file veriyor. Fil, şekeri hortumunun üzerine kaydırıyor ve ağzına götürüyor.

Şimdi yanımdan bir hanım file çukulata verdiriyor; fil yemiyor. Saat yarım. Filin bakıcısı Sultan, file biniyor ve gezdiriyor. Herkes fili seviyor ve ona kesme şekeri veriyor. Ben de sevimli Mohini'yi okşıyarak yanından ayrılıyorum.

Behpur Tapaner

BÜYÜK BİR FIRSAT
10 MECMUA 50 KURUŞ

Şimdiye kadar Afacanın eski sayılarını alamayıp, cildini tamamlıyamıyan okuyucularımıza bir kolaylık olmak üzere 1 den 10 uncu sayıya kadar olanlarını 50 kr. mukabilinde verilecektir.

Taşra okuyucularımız bize mufassal adreslerile birlikte 50 kuruşluk posta pulu yollamakla bu 10 sayılı elde edebilirler. Mecmualar, posta ücreti alınmadan adreslerine gönderilir.

Afacan'ın verdiği bu fırsattan arkadaşlarınızı haberdar ediniz. Onlar da, sizin gibi Afacan'ın okuyucusu olsun.

OKUYUCU KÖŞESİ

KARDEŞİM

Minicik kız kardeşim,
Okulu fazla sever.
Bitince benim işim.
Okul oyunu ister.

Üzmem onu, oynarım,
Derste gürültü eder.
Söz dinlemez, kızarım;
Bazen de tokatçık yer.

Babamız görür bizi,
Kaş çatarak gülümser.
Pek sever ikimizi,
Sessizce oynayın, der.

Er Toros

KAHRAMAN TÜRK

Atalarımız dünyanın
Dört bucağına saldılar
Türk cengaverlerini
Bütün illere yaydılar
Türkün eşsiz mertliğini.

Türk deyince titrer dünya
Yanımızda kalır Güda
Engin, heybetli şu teza
O koskoca engin derya.

Al sancaklar şeref saldı
Tuna'lara, Galiçya'ya
Uzandı şu kahramanlık
Şimdi ise ta Kora'ya.

Harikalar yarattılar
Şereflere şan kattılar
Binlerce üstün düşmanı
Hemen sınırdan attılar.

Ders olsun bu, Moskoflara
Türk, kul olmaz düşmanlara
Minnet etmez hiç bir zaman
Alçak, sefil, soysuzlara.

Coşturmayın şu vatanı
Kükretmeyin şu aslanı
Tarih gösteriyor size
Türk gibi kahramanı.

Gündüz Bizde

KORE KAHRAMANLARINA

Vatan aşkı ile,
Gittiniz yad ellere.
Şanınız yayıldı,
Bütün memleketlere.

Örnek oldu atandan
Sana yurdu korumak,
Kore'ye gitmek için
Ayrıldın bu vatandan

Anan arkandan bakıp
Dert yanarken bizlere,
Dedik selamet versin
Kahraman Mehmetçiğe.

Sevim Ersöz
Yavuzselim İlkokulu
5-B, İstanbul

KARDEŞİM

Kardeşimin adı Yüksel,
Onun en çok sevdiği ben.
Yaramaz mı, yaramaz;
Hiç yerinde duramaz.

Bağırır, zıplar sokakta,
Hep durup ister yumurta.
Kendisi üç yaşında,
Fakat aklı başında.

O, evimizin bülbülü,
Bütün mahallenin gülü.
Onu herkes seviyor,
Ne güzel kızmış, diyor.

Sevim Ersöz
Yavuzselim İlkokulu
5-B, İstanbul

KORE'DEKİ MEHMETÇİĞE

Ey, şanlı Türk Mehmetçiği!
Salla süngüyü, vur dipçiği.
Savaş meydanlarında,
Kore dağlarında;
İleri atıl !
İnsin bir satır,
Kızılların boynuna.
Son versin oyunlarına.
Ey, şanlı Türk Mehmetçiği!
Kızıllar haketmiştir sert dipçiği.

Hikmet Ziya Atakişi

GÖRÜNÜŞE ALDANMAMALI

Bir kadının 2 ineği vardı. Bu köye bir gün bir baytar geldi. Kadın ineklerini baytara gös - terdi. Baytar dedi ki:

— Büyük ineğin içi altın ile doludur. Küçük ineğin ise saman ile doludur.

Kadın küçük ineğe kızdı ve onu kesti. Büyük ineğin içindeki altınları kazanmak için de, iş gören güzelim ineği kesti ve kanına baktığı zaman hiç altın filân görmedi.

Kadın ineği kestiğine çok pişman oldu. İnsanlar daima görünüşe aldanmamalıdır.

İbrahim Taşçı

GOL SAYISI

İki futbolcu konuşuyorlardı. Biri öğünerek;

— Dünkü maçta şansımız vardı. Maçı 8-7 kazandık. 8 tane gol attık.

— Hakikaten şanslıydınız azizim. 7 tane gol yemek te şansa bağlıdır.

Hikmet Ziya Atakişi

YENİ AFACAN MUVAKKAT BİR ZAMAN İÇİN ÇIKMIYACAK

Kâğıt fiyatlarının birdenbire fazla yükselmesi üzerine, şimdilik muvakkat bir zaman için Yeni Afacan gazetesi çıkmıyacaktır. Onun yerine (Özel) sayıları neşredilecektir. Bu kâğıt buh - ranı geçince Yeni Afacanı tekrar ve iyi bir şekilde çıkarmaya başlayacağız.

KAPAKTAKİ RESİM

Kapağımızdaki resim, Hindistanda tirenle bir yerden nakledilen bir filin, bir köprü üzerinden geçerken birdenbire vago - nun kapısını kırıp kendini nehre attığını göstermektedir.

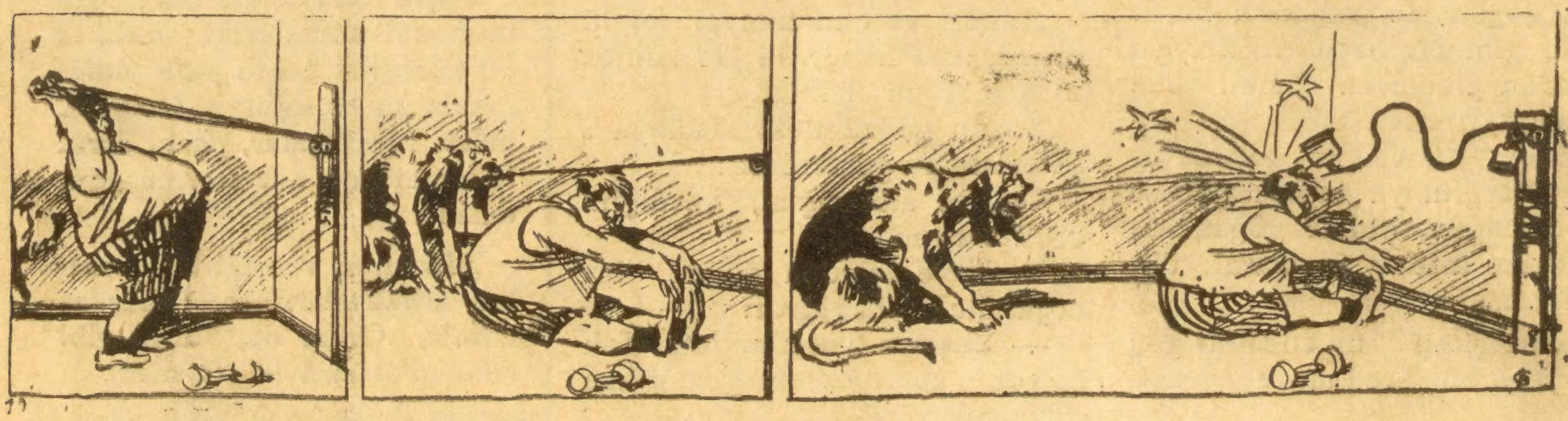

Yazısız hikaye

Bay Atar av peşinde

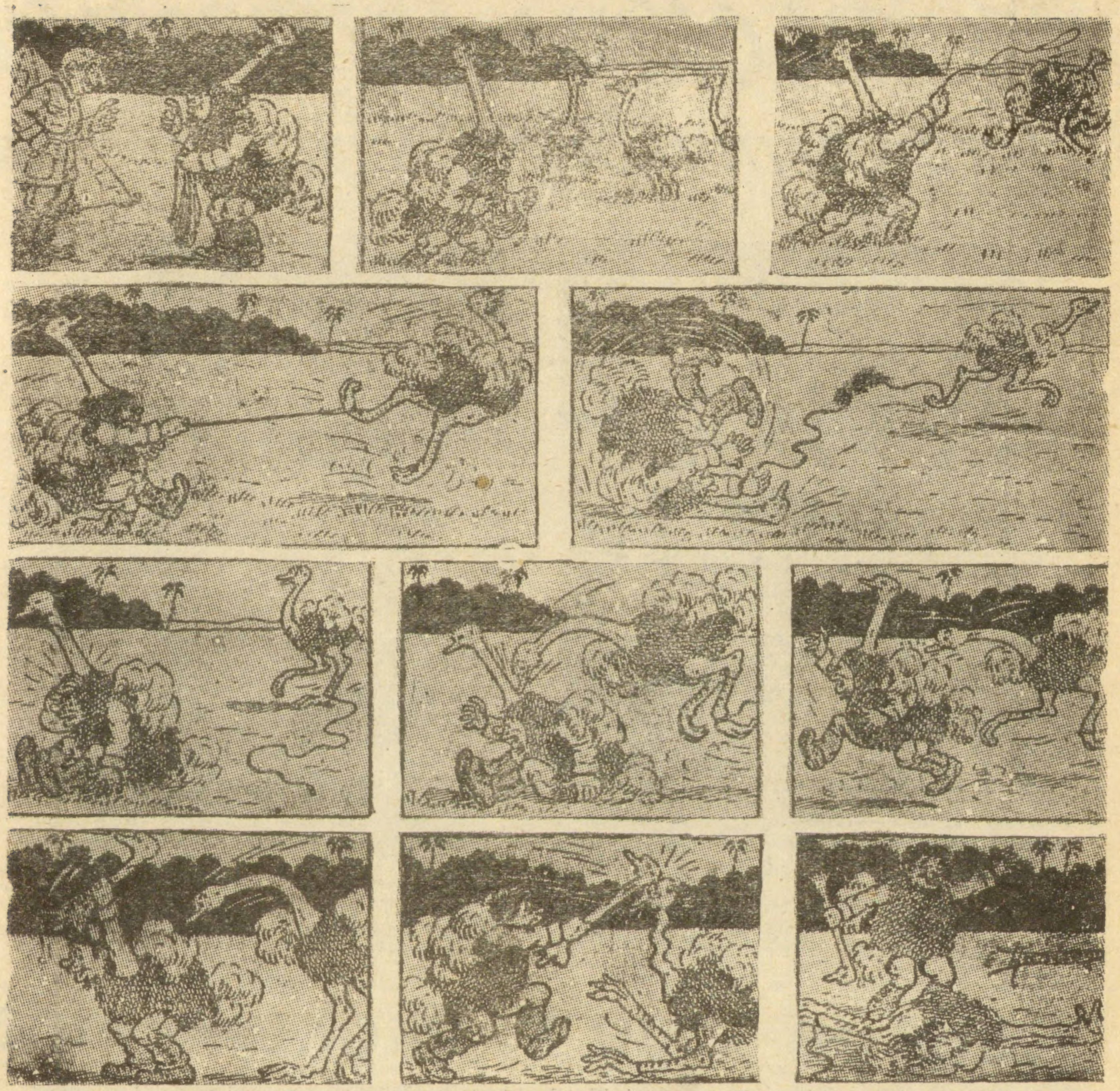

Fil ve Maymun

YAZISIZ HİKÂYE

AFACAN OKULLARI GEZİYOR

Sizlere yarının Büyüklerini tanıtıyor

Kadırga I. ve II. ilkokullarında

Azak yokuşunu inerken, sol tarafta iki binadan ibaret bir okula girdik. Önde ufak bir bahçe, sağ tarafta beton bir bina, karşıda ahşap bir bina ve ahşap binanın yanında, içinde voleybol sahası bulunan bir bahçe mevcuttu. Ahşap binanın alt katında bulunan Başöğretmenin odasına girdik. Başöğretmen Hüseyin Çetiner meşgul olmasına rağmen, bizi iyi karşıladı.

Kadirga İlkokulu, Kumkapı Ortaokulu ile müşterek bir binayı işgal etmektedir. Sabahtan akşama kadar I. okul öğleye kadar Kumkapı Ortaokulu, öğleden sonra da ikinci okul tedrisat görmektedir. Bu şekil tedrisat hem orta okula, hem de ilk okula güç geliyor. Çift tedrisatlı Kadirga İlkokulunun 561 talebesi vardır. 10 tanesi ikinci okulda, 7 tanesi birinci okulda olmak üzere, 17 tane şubesi vardır.

Okulun, Okul - Aile Birliği muntazam faaliyettedir. Bu sene Okul-Aile Birliği Başkanlığına Aziz Bilgeman seçilmiştir. 125 talebeyi yedirip, giydiriyor, onların okul levazımatını temin etmektedir.

Okul-Aile Birliğinin son toplantısında ehemmiyetle ele alınan fikirlerden en önemlisi, müsamere faaliyetidir. Okul, müsamere vermek için, şimdiden hazırlıklara başlamıştır.

Başöğretmen bize bu izahatı verdikten sonra, fotoğraf çekmek için bizi götürdüğü sınıfta, çocuklara Afacan mecmuasında resimlerini çekeceğimizi söylediğimizde ekseriyeti, Afacanın okuyucusu olduğunu ve Afacanın yazılarından çok istifade ettiklerini açıkladılar.

Rebii Yurdatap

OĞLUNUN BABASI ÖLMÜŞ!

Bir gün Hoca siyah elbise ile sokağa çıkmış. Bazı dostları:

— Hoca ne oldu? Karalar giymişsin! diye sormuşlar.

Hoca:

— Oğlumun babası öldü de, onun acısını tutuyorum, demiş.